Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

سوله او جګړه

خپرونکې : د سنايي پرمختيايي موسسه
مسول مدير : راز محمد دليلي
ليکونکی : احمد فريد «عارفي»
پښتو ژباړه : امان الله «لودين»
انځورګر : سلطان حميد «فانوس»
کمپوز او ډيزاين : سيف الله «زماني»
لومړی چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د NCA مالي مرستو اداره تله ۱۳۷۸
دويم چاپ : ۵۰۰۰ ټوکه د US-BPRM په مالي مرسته د IRC-UGP له خوا ، ليندی ۱۳۷۹
دريم چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د Asia Aid TroCAIRE په مالي مرسته ۱۳۸۰ هـ. ش
څلورم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، مرغومي ۱۳۸۱
پنځم چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، وری ۱۳۸۲
شپږمه چاپ : ۲۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، ليندی ۱۳۸۲
اوومه چاپ : ۱۰۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې SDF په مرسته ، غويي ۱۳۸۴
اتم د پښتو چاپ : ۱۵۰۰ ټوکه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۵ کال د د سلواغې مياشت
نهمه طبع پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت
لسمه چاپ پښتو : ۱۰۰۰ توګه د سنايي پرمختيايي موسسې په مالي مرسته د ۱۳۸۶ کال د کب مياشت

ددې کتاب ټول حقوق د سنايي په پرمختيايي

موسسې پورې اړه لري.

په کابل کې پته : پنځم سړک، انصاري څلور لارې د محمد علم فيض زاد ليسې خواته
تيلفون : ۲۲۰۱۶۹۳ - ۰۲۰
پست بکس : ۱۸۱ کابل افغانستان
برېښنا ليک : sieal@brain.net.pk
انترنيت پانه : www.sanayee.org -www.nawidefarda.org
په پاکستان کې پته : اوکزي پلازې شاته، يونيورستي تاون، پېښور پاکستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦

تصويري کيسه

سوله او جګړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د اوسني چاپ سريزه

د سـولې او جګړې تصويري کيسـه چې په (۱۰۰۰) ټوکه ورستی چاپ په دري ژبه د سنايي پرمختيايي موسسې له خوا چاپ شو او (۱۰۰۰) ماشومانو او ځوانانو ترلاسه کړل. د مينه والو د زياتې تندې او پرله پسې غوښتنو له امله دا دی نوموړی اثر په پښتو ژبه ژباړه(ترجمه) او چاپ شو.

ددې کتاب ليکونکي د سـولې او سـوله ايز ژوند ښايسته انځور وړاندې کړی دی. ژبـاړونکي هم کوښښ کړی څو نومړی انځور د پښتو ژبې په چوکاټ او قـالب کې وړاندې کړي هيله لرم اوسـنی چاپ د سـولې او سـوله ايز ژوند په لوری يو بل موثر ګام وي څو د سولې د پسرلې ثمر او حاصل په سترګو ووينو.

والسلام

راز محمد دليلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

څرنګه چې ټولو ته څرګنده ده نظم، نثر او انځور (تصویر) د زده کړې او د یوې پدیدې یا مفکورې د وړاندې کوولو عمده لاره ګڼل کیږي. چې بشر له ډیرو پخوا زمانو څخه را پدې خوا ټولنه کې د خپلو نظریو او مفکورو د تعمیم لپاره له هغو څخه ګټه اخیستې ده.

ددې اصل په اساس، د سنایي پرمختیایي موسسې (SDO) د خپلو علمي او فرهنګي فعالیتونو په دوام چې د وطن د ماشومانو او تنکیو ځوانانو د لاښې روزنې په منظور تر سره کیږي. دا دی یو نوی اثر چې «سوله او جګړه» نومیږي د چاپ په ګانه سمبالیږي.

دا اثر د ورور «احمد فرید عارفي» په واسطه لیکل شوی دی. په دې اثر کې زیار ایستل شوی څو د جګړې ناخوالې او بد رنګي او د سولې ښیګړې او ښه والی د نظم، نثر او انځور په توګه دلوستونکي سترګو او ذهن ته تمثیل کړی. په وروستنی تحلیل کې دا اثر لاندې پیغامونه او مفاهیم لوستونکو ته وړاندې کوي.

- د لوستونکو په ذهن کې د جګړې له ناولتیا او له هغې څخه کرکه.
- د ټولنې د وګړو تر منځ د سولې ښیګړې او د سولې غوښتنې د مفکوری ایجاد.
- د ژوند په ټولو ډګرونو کې د جګړې د ذلت، نا پایه داري او ماتې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د سولې د بریالیتوب ټولو اړخونو ته امیدونه.

په پای کې د سنایي پرمختیایي موسسې SDO اداره ددې هیله لري چې ددې اثر په خپرولو برسیره چې یو کلتوري خدمت ترسره کوي، یوګام د سولې او سوله غوښتنې پر لور د وطن د ماشومانو، تنکیو ځوانانو او ځوانانو ترمنځ هم اوچت کړی وي. څو لـه دې لارې د سولې د تعمیم پر لور په ټولنه کې برخه واخلي.

و من الله توفیق

راز محمد دلیلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled "Sola aw Jagra" for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson form the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred fo the war.
Goodness of peace and creating peace motivations in the society.
Defeat of war in all spheres of life.
Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوله او جګړه

له ورځو څخه يوه ورځ ناڅاپه (نابيـــــــره) «ســوله» او جګړه» يو له بـــل ســره مخامخ شـــول. دې دوو پخوانيو دښمنانو ډيره موده وروســته يو له بـل ســره وکتل. «ســولې» له ســلام وروســته په دې ډول په خبــرو شــروع وکړه:

سوله : له کومه ځايه راغلې يې؟

جګړه : د فلاکت، بدبـــختۍ، پريشـــانۍ، ســـتونزو او ... په لنډه توګه له هغه ځايه چې ستا قدمونه هغه ځای ته نه دي رسيدلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

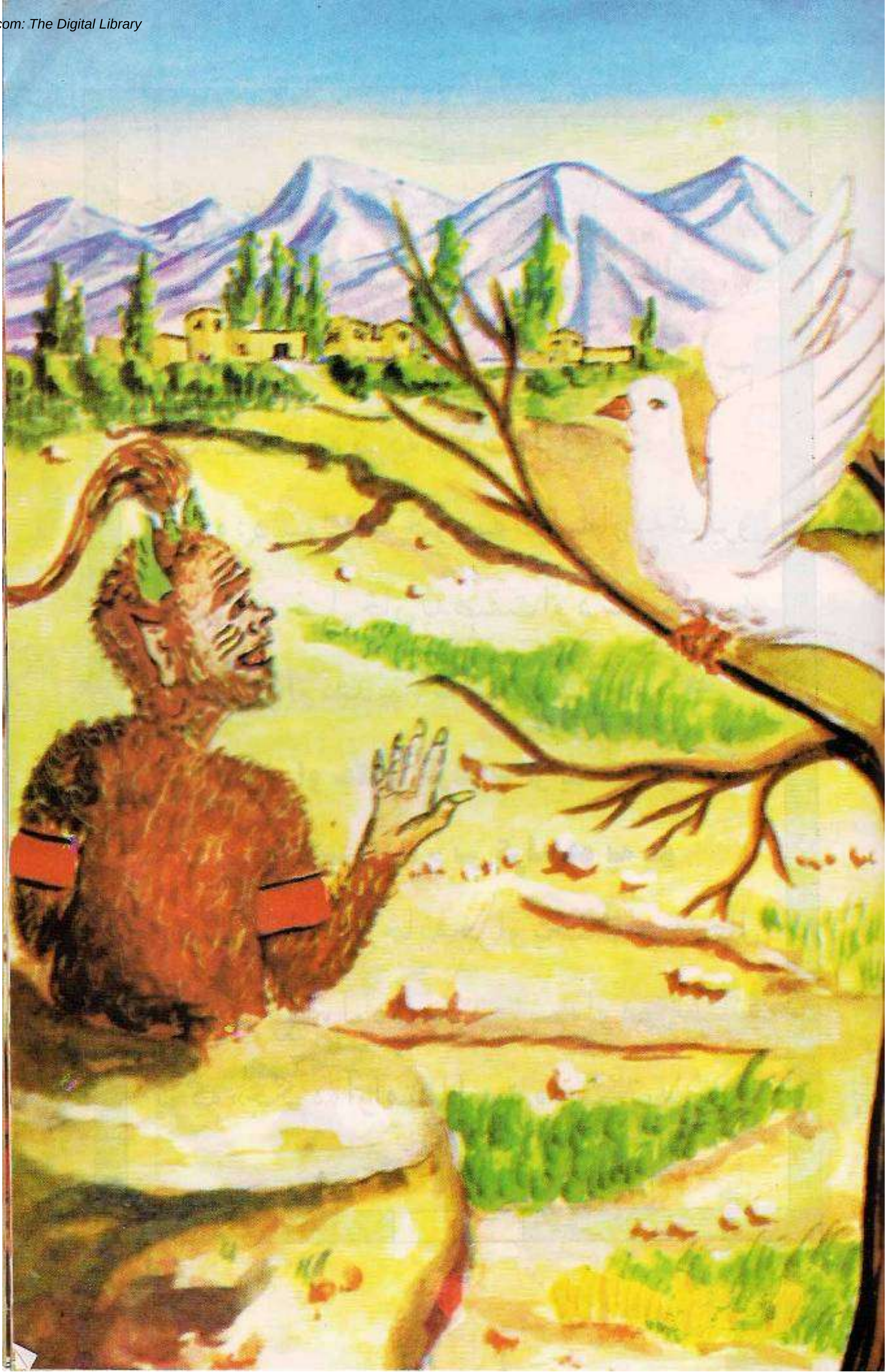

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګړه: ته له کوم ځایه راغلې یې؟

سوله: د پاکۍ امن، آرامۍ، خوشحالۍ ...

له ښاره له هغه ځایه چې زه د ټولو خوښه یم

او له ستا څخه کرکه (نفرت) لري.

جګړه: د سولې له خبرو په غوسه او په غربړو

شـــوه. د خپل ځان په صفت او د ســـولې په

ملامتولو او تهدیدولو یې شروع وکړه.

سولې او جګړې کړله یو تر بله ګفتګو

د خپل حـــال شرح یې کړله هو په هو

«ســولې» له بـې ځایه جر او بحـث او جنجال

څخه کرکه درلوده په نرمه ژبـــه او مهربـــانه

توګه «جګړه» آرامتیا او سره سینه توب ته را

(c) ketabton.com: The Digital Library

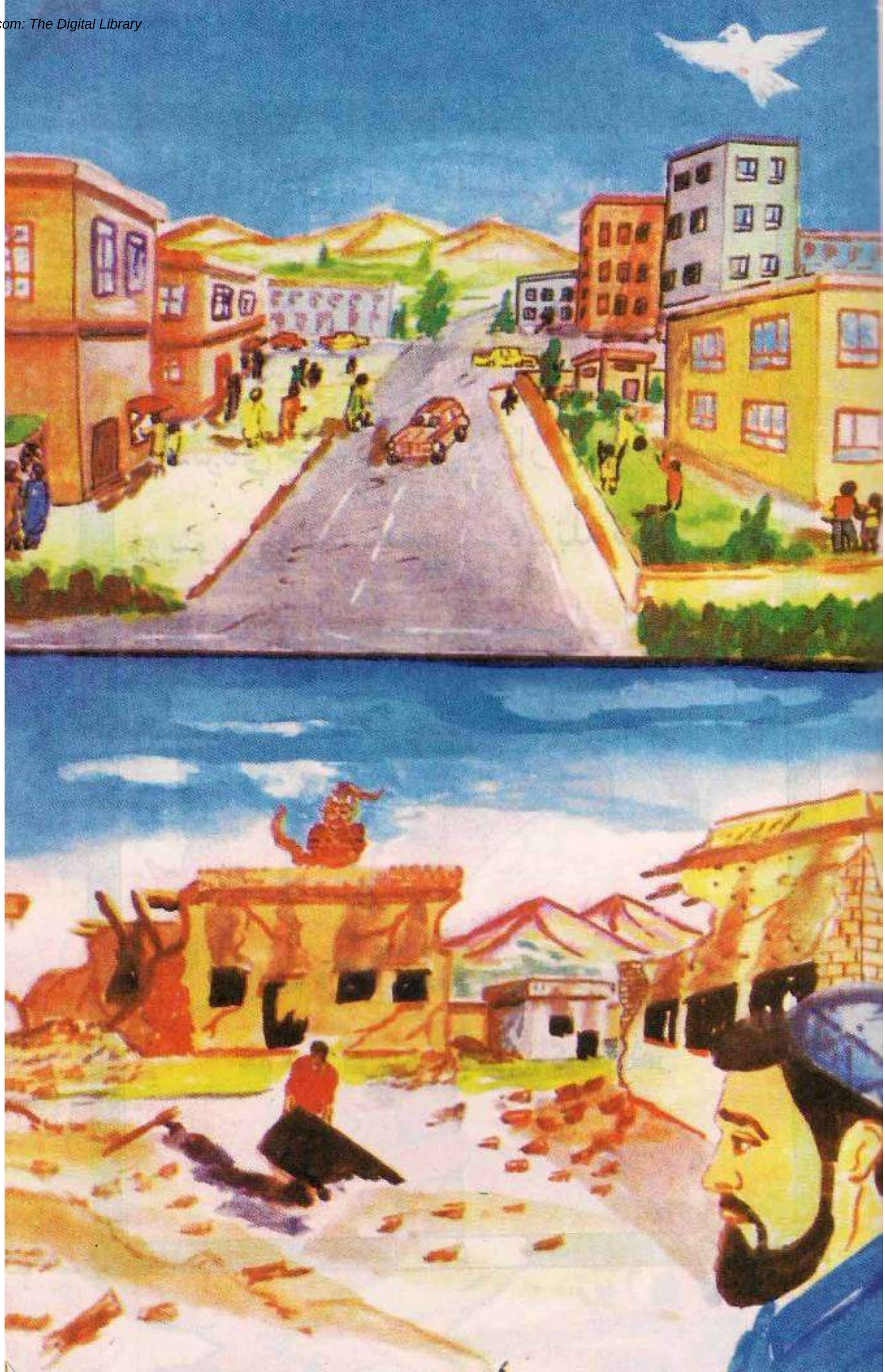

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبـــلله او هغې ته يې داســـې وړانديز وکړ.

راځه چې دواړه له هغو ځايونو څخه ليدنه وکړو چې د هغو تر حـکم او فرمان لاندې دی اوله نږدې څخه د يو بل د کار ثمره او حاصل ووينو، وروســـته هغه ســـره پرتله کړو چې چا ټولنې ته ښه کار ســـرته رســـولې او کوم يوه ټولنې ته بـدي او ضرر رســـولی دی. ســـولې وويل :

راځه : وکړو منځ د ښار ته يو سفر

څو پيدا کړويو د بـــل د کـــار ثمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

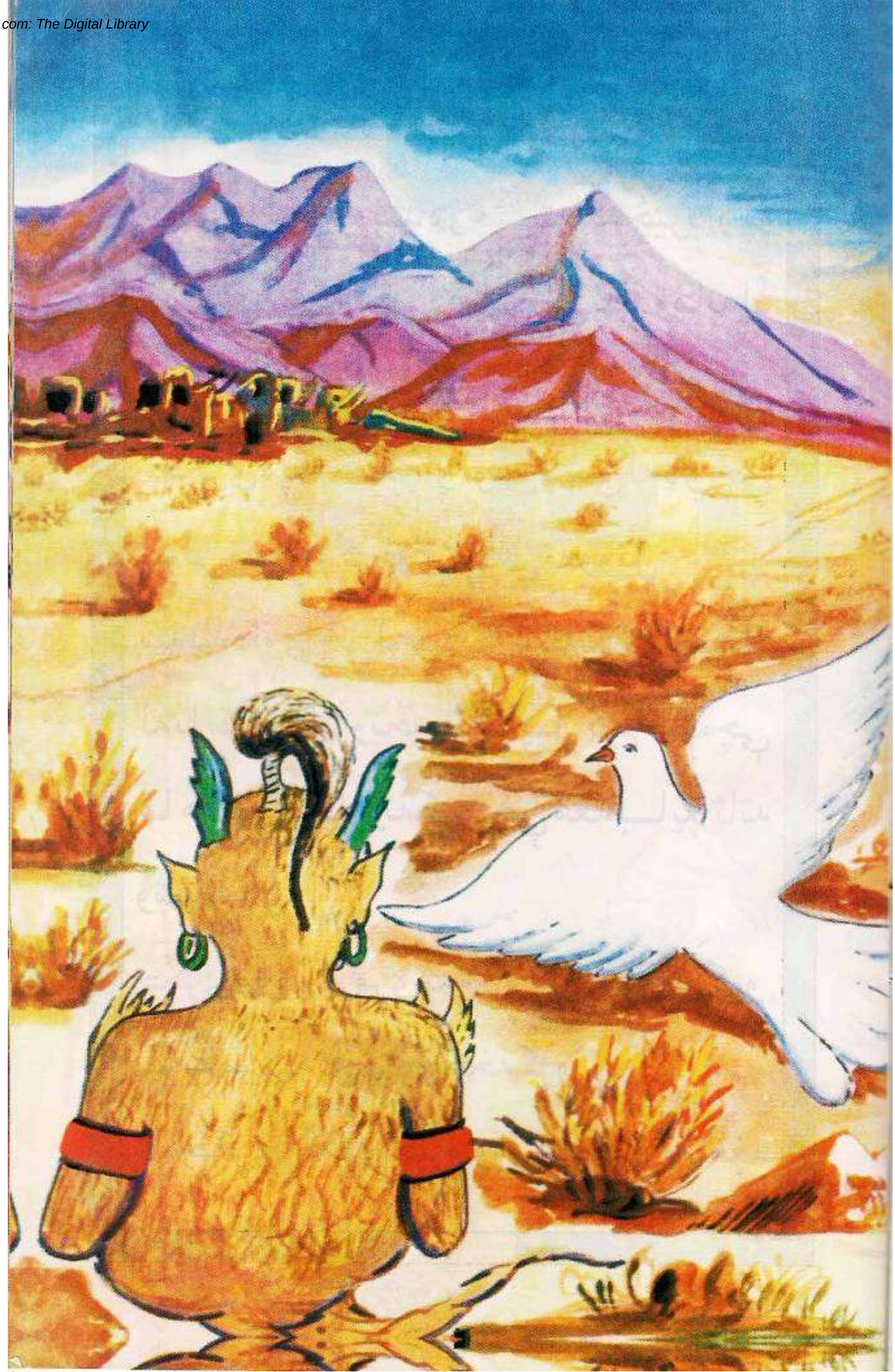

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» په ډيره بـده وحشـتناکه څيره او په ډيرې غوسـې سـره د سـولې نظر ومانه او دواړه پر لاره رهي شـول. د لارې په اوږدو کې «جګړې» په تکبـر او لويې بـې له دي چې سولې ته مخ وګرځوی سولې ته وويل:

ښه بـه داوی چې لومړی د خپلو کارونو پرتله له تا سره له ښوونځي څخه پيل کړم ځکه چې ما هلته ډير کارونه کړی چې هغه بـايد تاته وښيم.

جګړې وويل لومړی به ښوونځي ته مخه کړو بيا به موږ په بل لوری مخه کړو.

د «جګړې» له دې خبرو وروسته دواړه د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

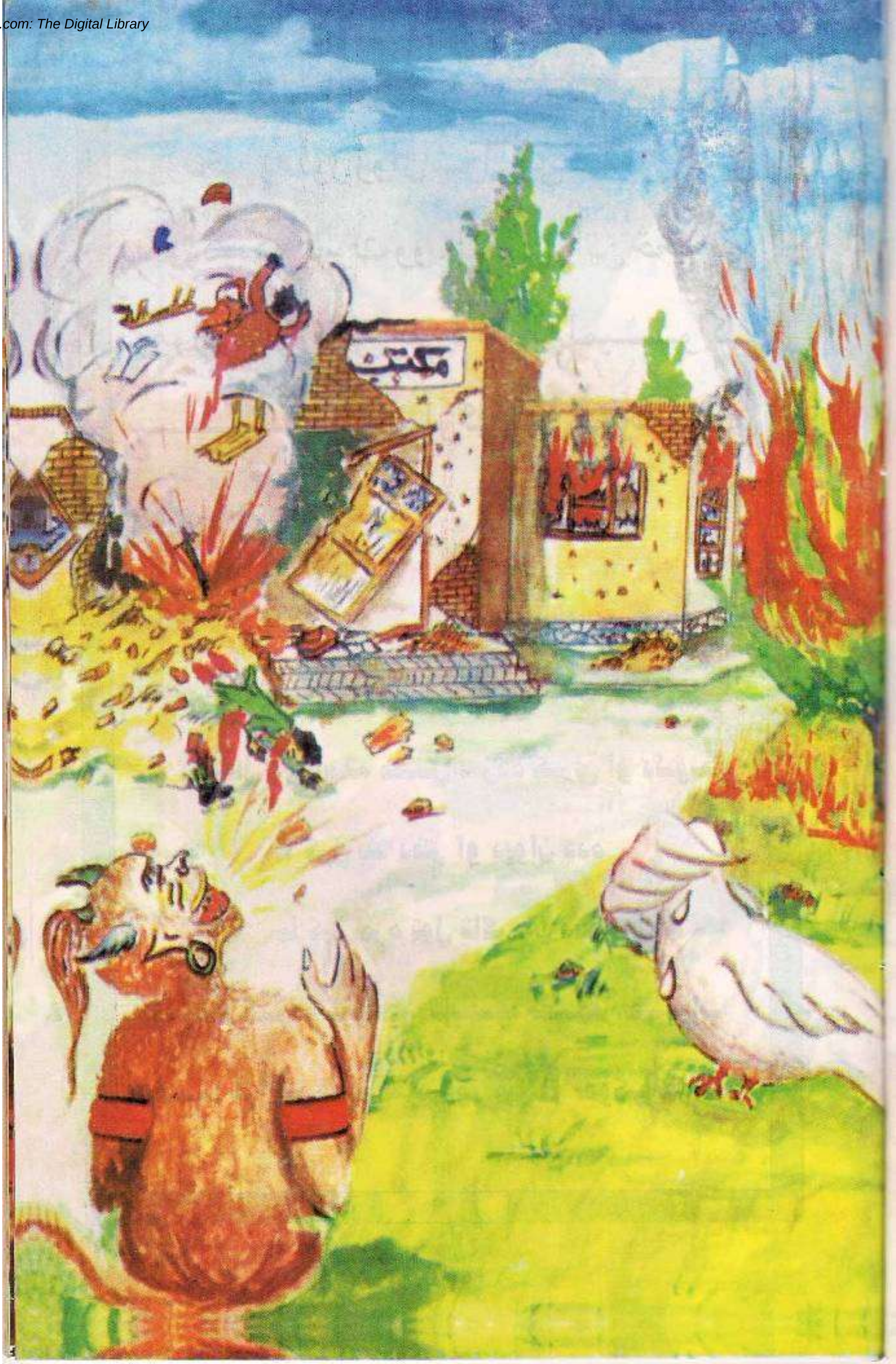

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځي په لور روان شول چې د ښار د لارې
په اوږدو کې پروت وو ، له لرې واتن څخه يې
نوموړی ښوونځی چې د اور په لمبو کې
سوځېده او لوګي ترې پورته کېدی
وروښود.

او زياته يې کړه :

هغه څه چې ته د خاورو لوګو منځ کې ګورې پست
يو مهال ووښايسته محل د زده کړې او دلوست
ما کړل بند دفتر او ديوان دده
ما کړل مړه ټول شاګردان دده
ما کړ د ښوونځی ښايسته تعمير خراب
ما کړل سوخته په اور ميز او چوکۍ خراب

(c) ketabton.com: The Digital Library

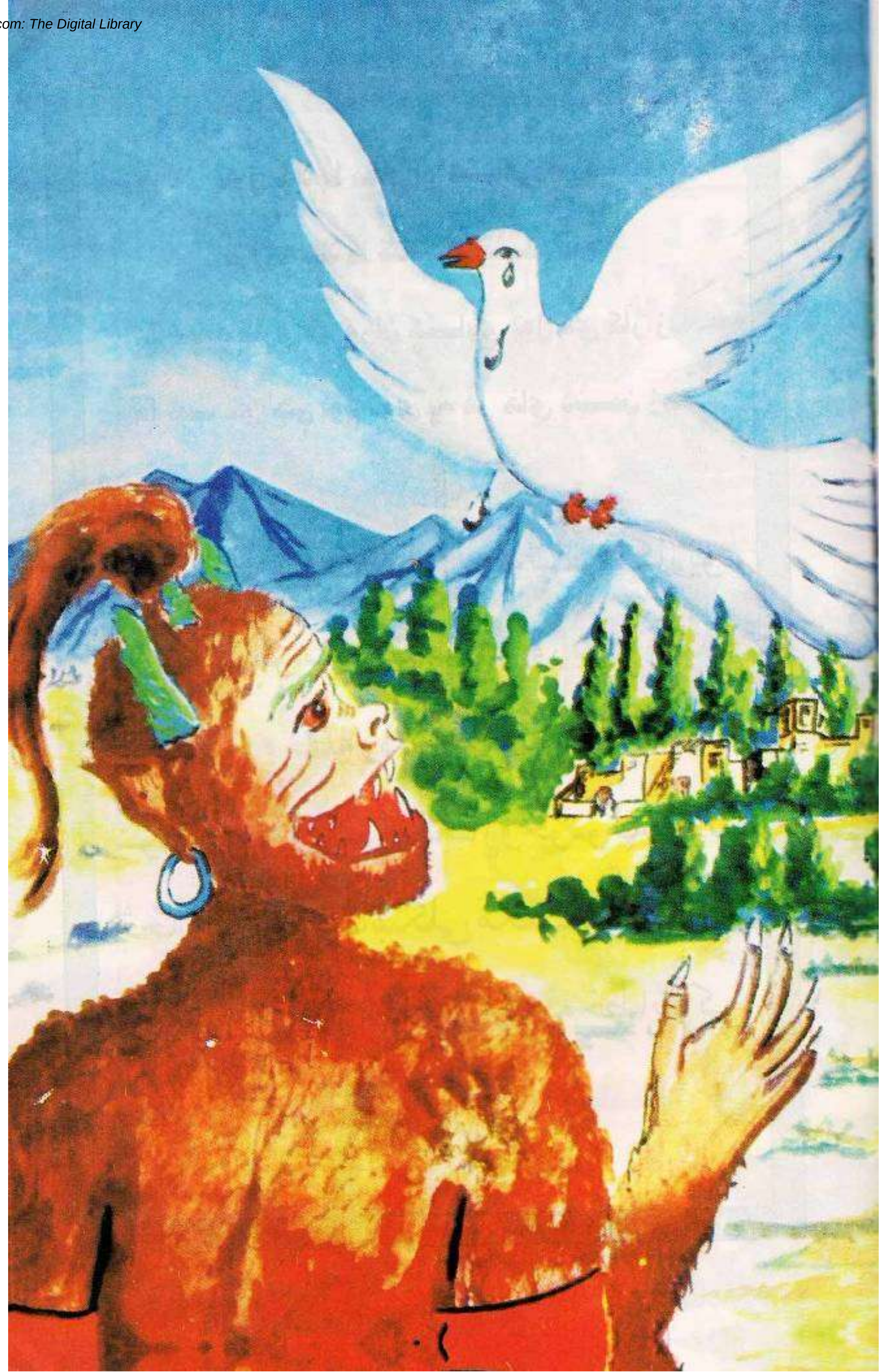

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل جلا ما معلم او شـاګرد دده

کړل جـلا ما کتاب او قـلم دده

دا تبـاه کاري او وران کـاري ټول دي کار زما

دا سبب دی چې نوم شوی په هر ځاي دښـمن زما

«سـولـه» چې د «جګړې» له تبـاه کاريو، ورانيو او خوابديو صحنو له اوريدو او ليدو څخه ډيره خفه وه. په خاصه توګه د هغه ښوونځي له ورانو او يجاړو خونو له ليدلو څخه چې يو وخت ښکلی مکتب وو. د ژړا او اوښکو منځ کې «جګړې» ته په خطاب کې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

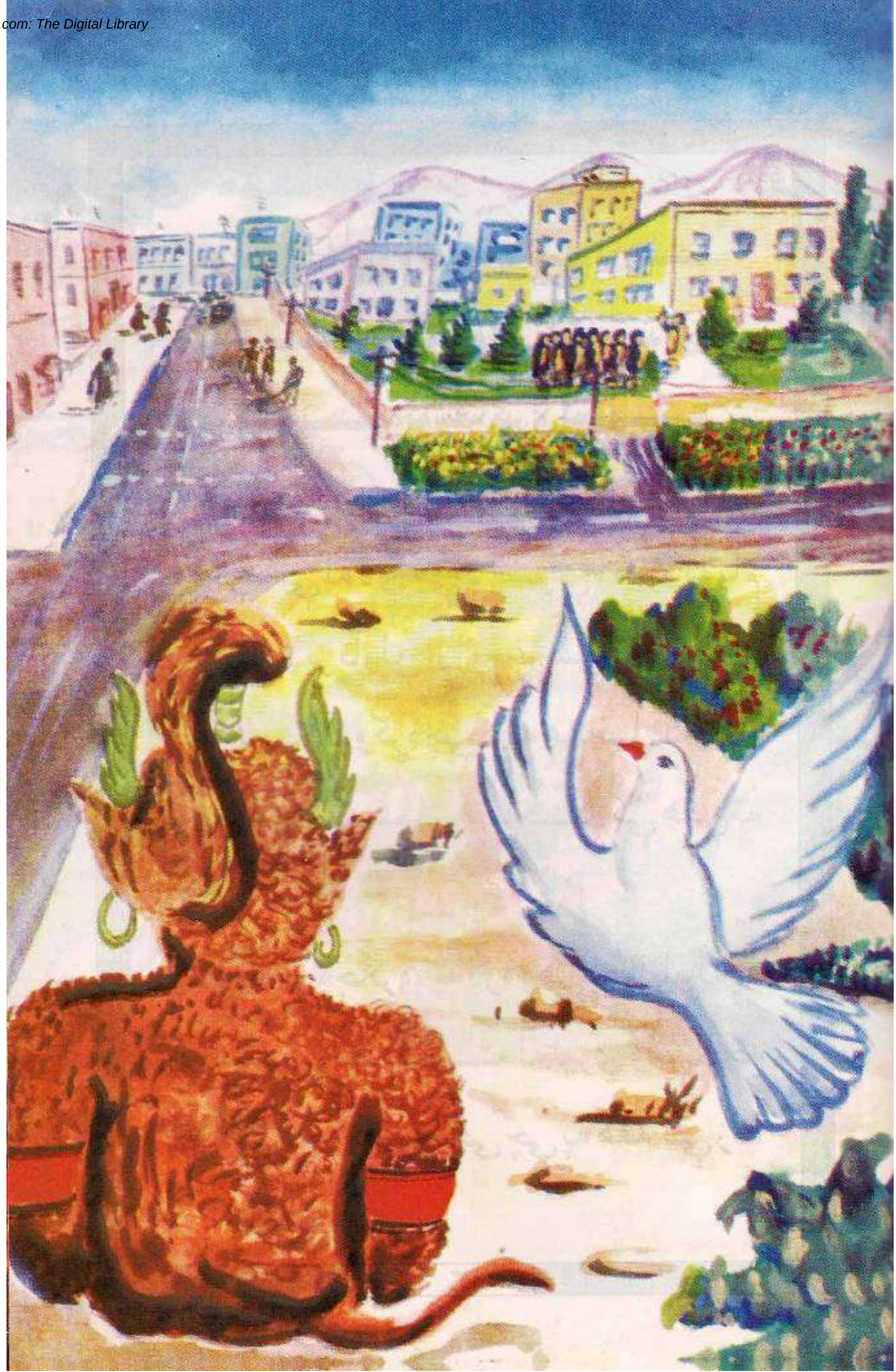

(c) ketabton.com: The Digital Library

اى چې تــا کــړه دومــره ظلــم او جفــا

ته بــــــه څنګه څه ووايې په مخ د خدا(ج)

ذره ذره بـــــه پوښتنه کيږي له ســـــــتا

په ورځې د محشـــــــــر يعنې ورځ د جزا

«جګړه» بې له دې چې د «سولې» خبرو ته پام وکړي په ډير ناولې او زيږ غږ سره له«سولې» څخه غوښتنه وکړه چې هغه هم خپل کارونه او فعاليتونه د عمل په ساحـــه کې هغې ته وښيي.

«سوله» او «جګړه» په لاره رهي شول او له يو څه مزله وروســــــــته له ليري واټن څخه «جګړې» ته يو ښوونځی چې په هغه کې زده

(c) ketabton.com: The Digital Library

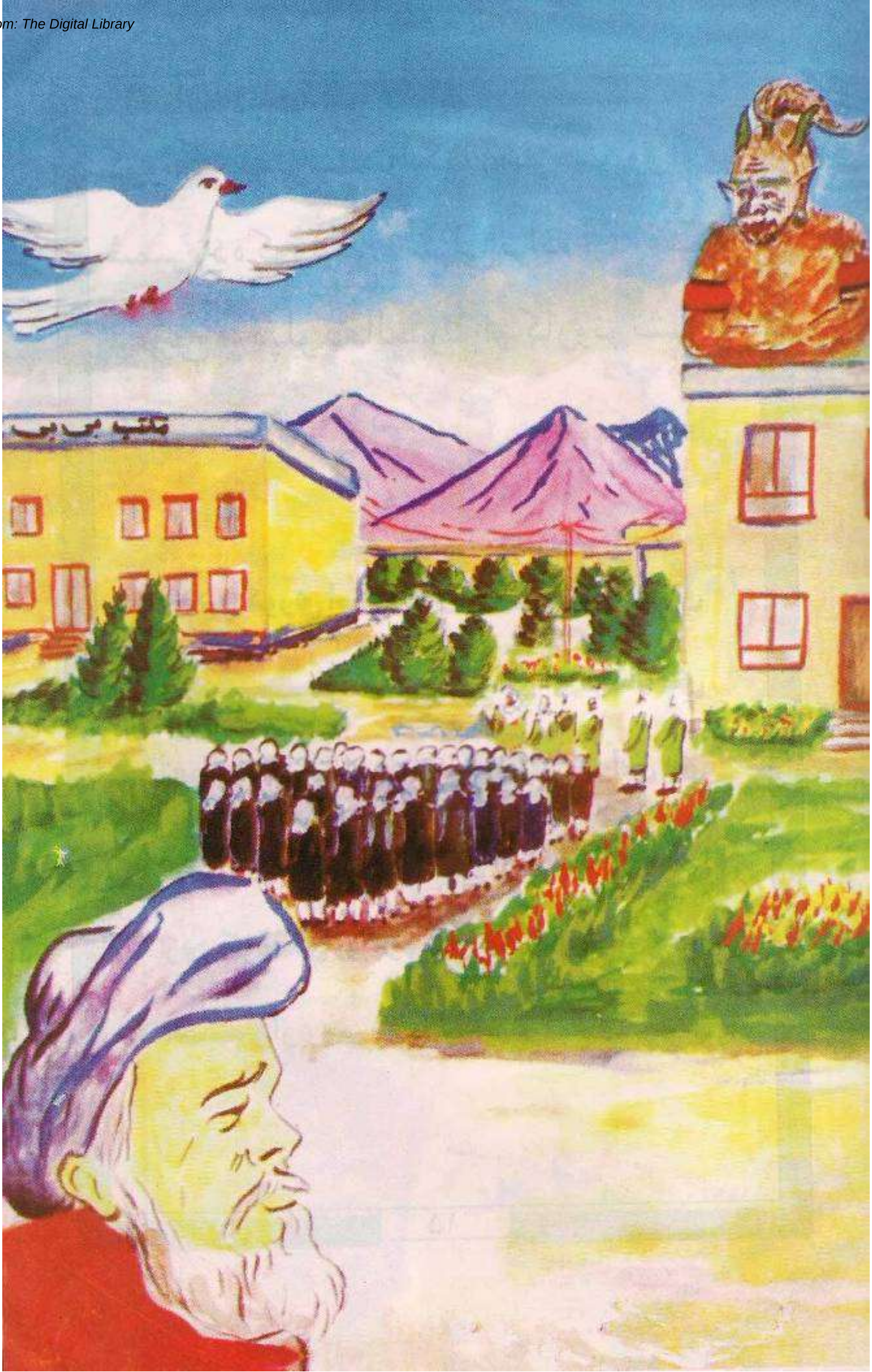

کوونکي په لوســت لګیا (بــوخت) وو او یو شمیر زده کوونکو د سولې ترانه ویله وښود .

سـولې د خپلو فعالیتونو او کارونو تشـریح په دې توګه شروع کړه.

دا چې ګورې لــه ډېــر لــري نمایـــان دي

مکتبـــــــــونه ځای د پوهې او فیضان دي

تعمیرونه یې ښایســــــــته او نوراني دي

هــره خواکـــې یـــې ګلونـــه رنګارنـــګ دي

زده کوونکي او ښوونکي دي خوشحـــــال

همـــه واړه دي دوي لیـــري لـــه مـــلال

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

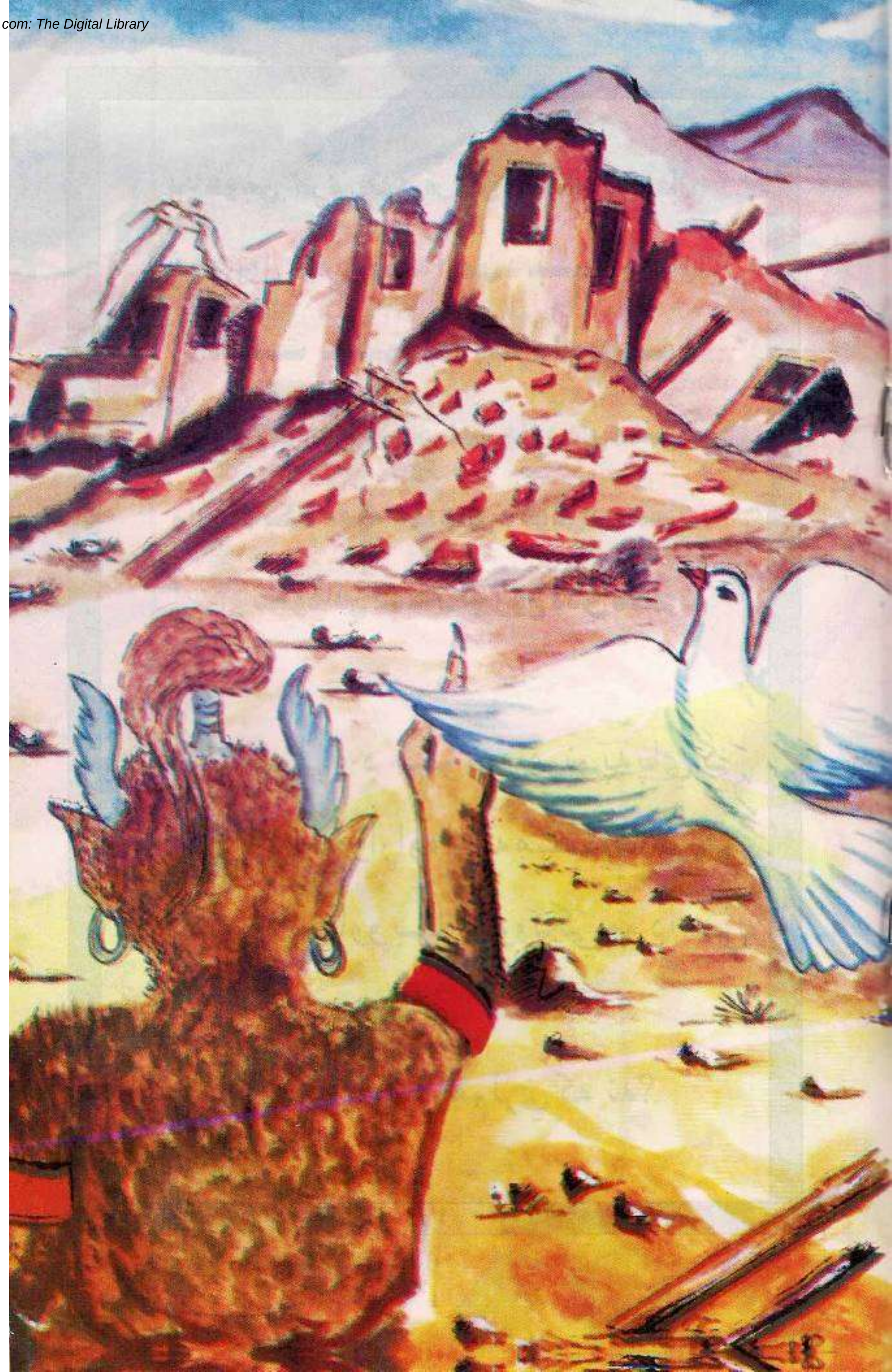

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوښي کړي منډې تر ړي ماشـــــومان

دوي ټول غواړي ما په ارمان د جســـم و جان

زمـا صفـت په هـره زده کــړه او مضمـون

دا چې خير او نيکي يم همه واړه دي ممنـون

دا ټوله ښکلا ده په دي ځای د سولې د مضمون

امن او ســـوکالي ده ځان او روح ددي مضمون

«ســــــــــــولې» د خپلو تعريفونو په پاي کې «جګړې» ته مخ واړاوه او په مســـــکا کې يې چې ددې د برياوو بـيان کوونکي وو داسـې پوښتنه وکړه.

آيا نورې لاسته راوړني هم لري که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

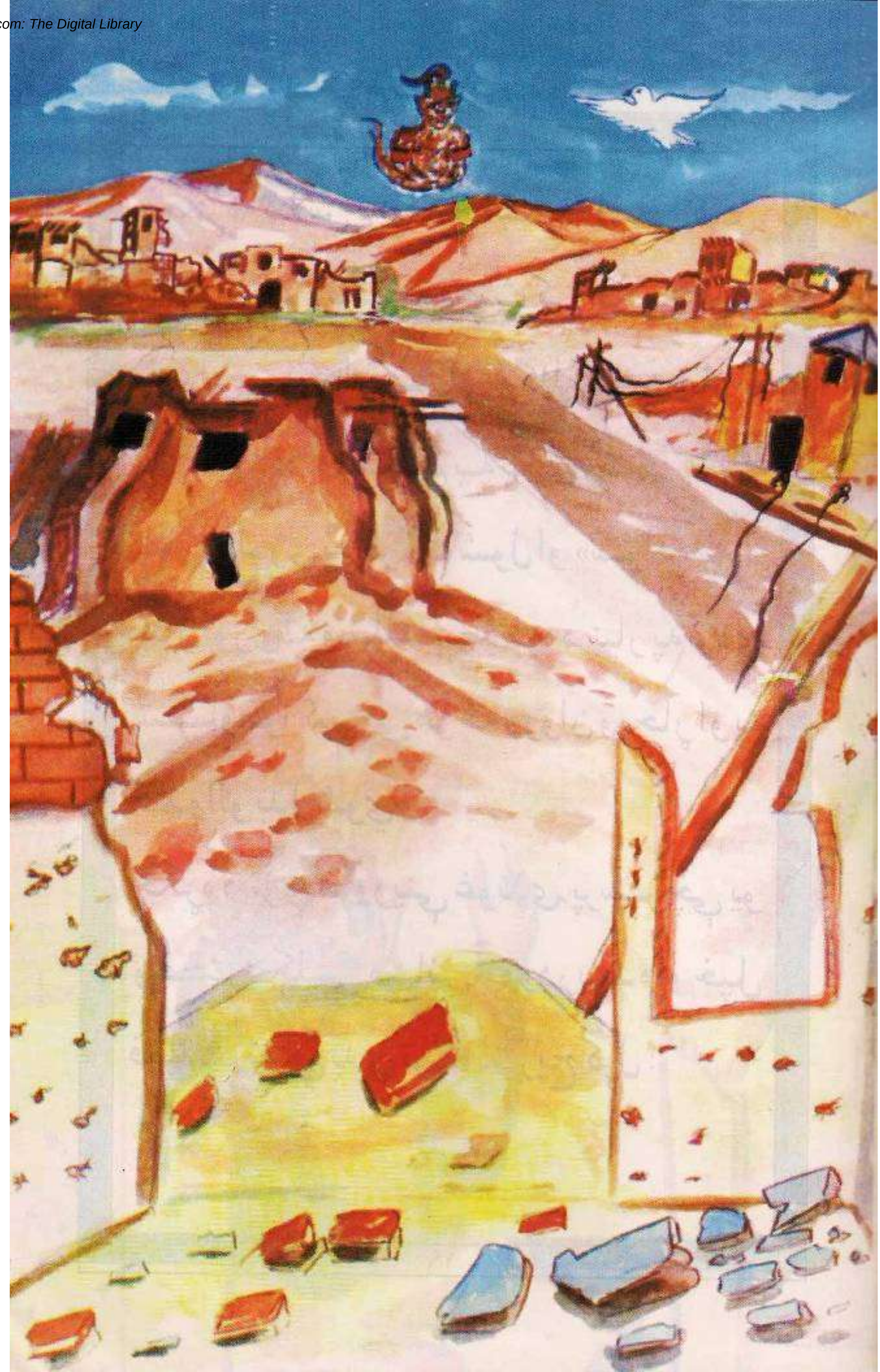

(c) ketabton.com: The Digital Library

«جګړه» د لاس په واسطه ښار ته اشاره کوي.

دا چې د ښوونځي په بحث کې جګړې ماتې خوړلې وه نو داسې يې وګڼله چې د ښار په باره کې په بحث کې به بری ومومي. نو د ښار په لوري په حرکت شول او «سوله» يې د ښار لوري ته وبلله. بالاخره د ښار په نږدې شاوخوا کې چې هر څه وروان ويجاړ او په کنډوالو بدل شوي و.

جګړه د يوې خاورينې غونډۍ پرسر چې يو وخت ښکلې ماڼۍ وه ودريده او خپل فعاليتونه يې پدې توګه تشريح کړل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

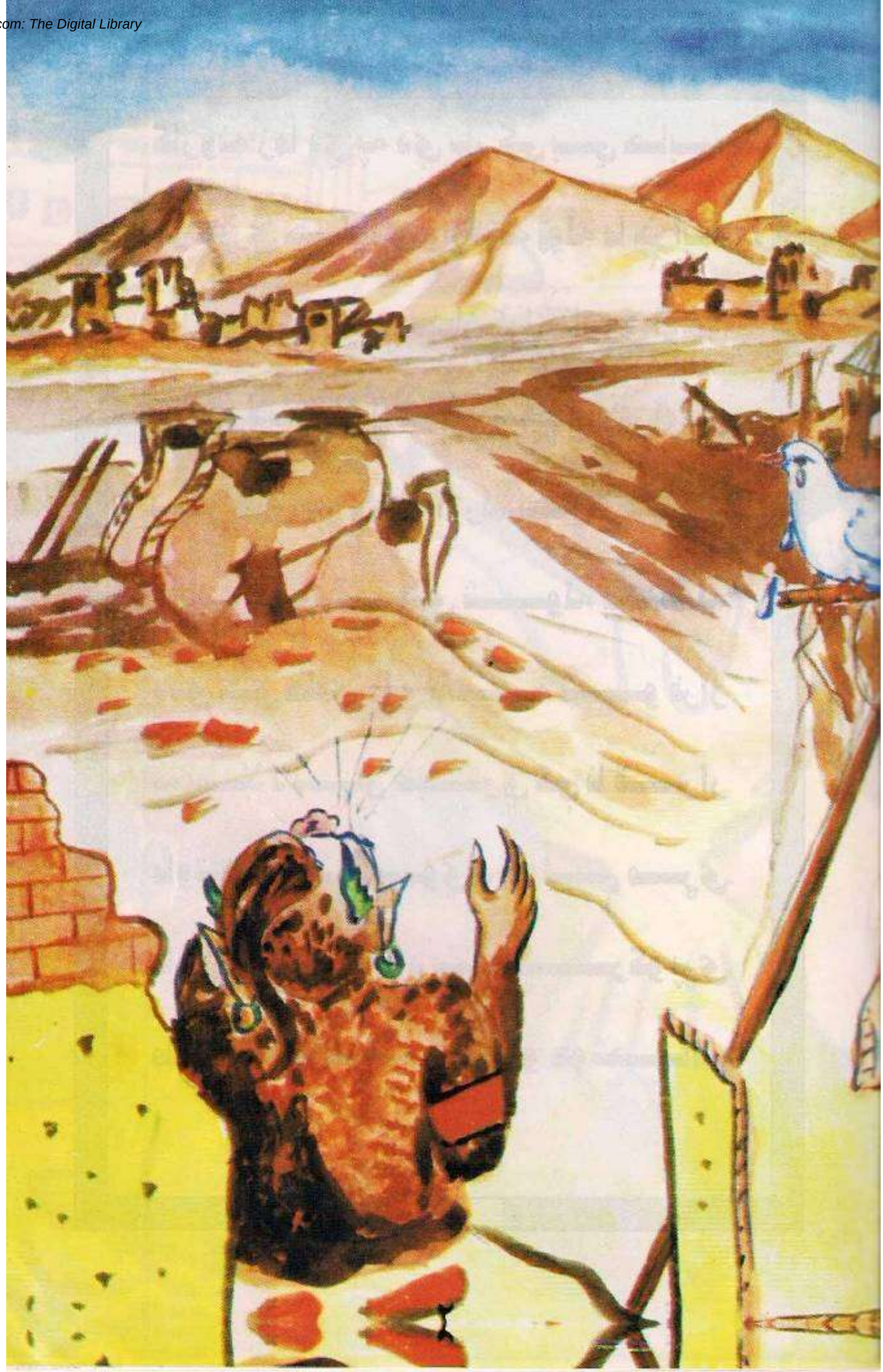

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه زما دي په دې ښار کې بې حسابه

هر چیرې چې آبادي وه کړله ټوله ما خرابه

ټول مې په یو شان کړل خاورې لوګي

ټول له لاسه ولاړل هر څه شول دوړې لوګي

په هر ځای مې چې د اورلمبه کړه بله

ودانۍ په بربادۍ شوله بدله

ددې ځای خلک زما د لاسه شو فرار

په بلا د بې صبرۍ کې نا قرار

ماوتښتوله د هغوي د خولې مړۍ

ما کړله ماته د هغو د سرکو پړۍ

ما کړله خاموشه د ښارونو خوشحالۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

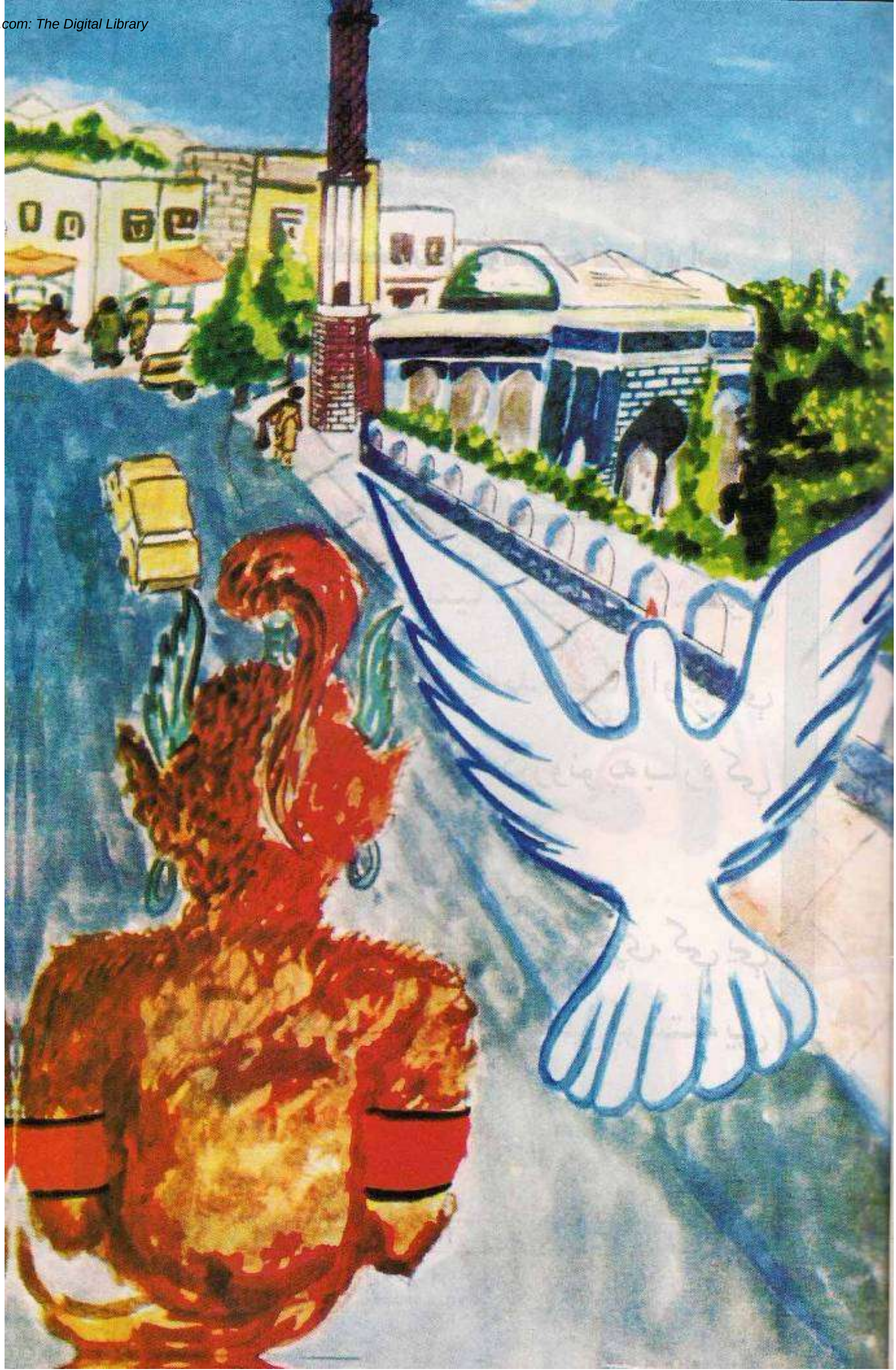

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما کړله خوره په عقــلونو بــې هوشــۍ

نــه مــې تيلفــون پرېښودنـــه نــل د آب

ورمـــې کـــړ هغـــو تـــه په مرمـــۍ خواب

مـــا کـــړل تخمونـــه دنفـــرت هـــر ځای

لوړ مې کړل بــــيرغ د تقابـــــل هر ځای

«ســولې» چې په چوپتيا ســره دوران شــوي ښار ننداره کوله د ښار په بدحـــال او ښکې تويولې. «جګړې» د هغو کارونو په باره کې چې کړي يې وو خبره بايلوده .

د آه حســـرت او مايوســـي په نړۍ کې يې جګړې ته مخ وګرځاوو او داســې پوښتنه يې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

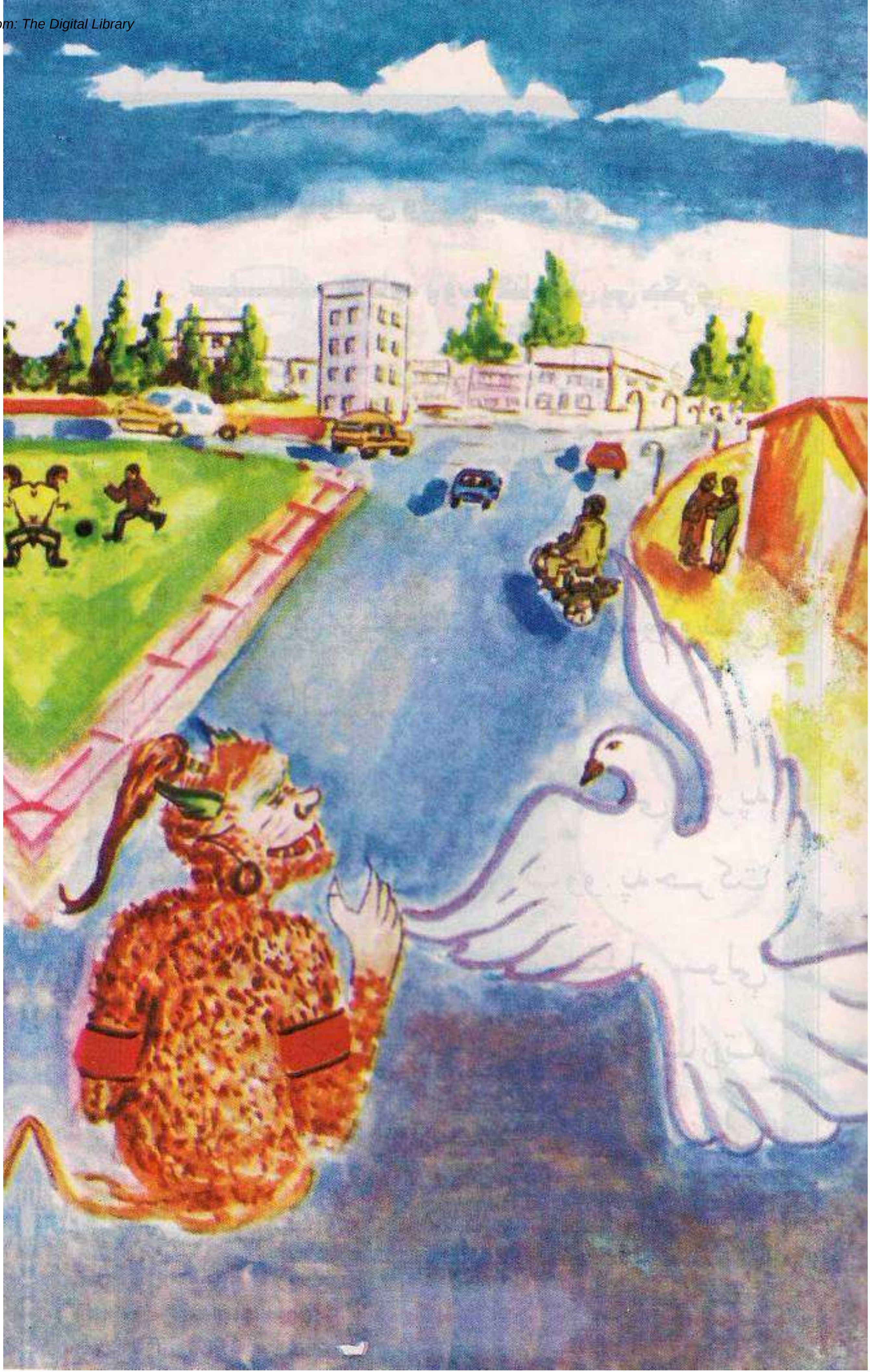

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومـــره ناولـــې ولـــې يـــې اي جـــګړې

ســـــــــــر تر پايه ډوب ګناه کې يې جګړې

«جګړه» بـــې له دې چې «ســـولې» ته د زياتو خبـــرو وار ورکړي، د ســـولې خبـــره يې پرې کړله او لـه هغـې څخـه يـې وغوښتـل چې په سولې پورې مربـوط ښار جګړې ته وروښيي او خپل فعاليتونه روښانه کړي.

«ســـوله» هم په خوښۍ د هغه ښکلي ښار په لوري چې لرې واټن کې پروت وو. په حـــرکت شول تر څو د ښار نږدې ته ورسـيدل. سولې له جـګړې څخـه غوښتنـه وکـړه څو ښار تـه داخل نه شـي او له همدې ځايه د هغه ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

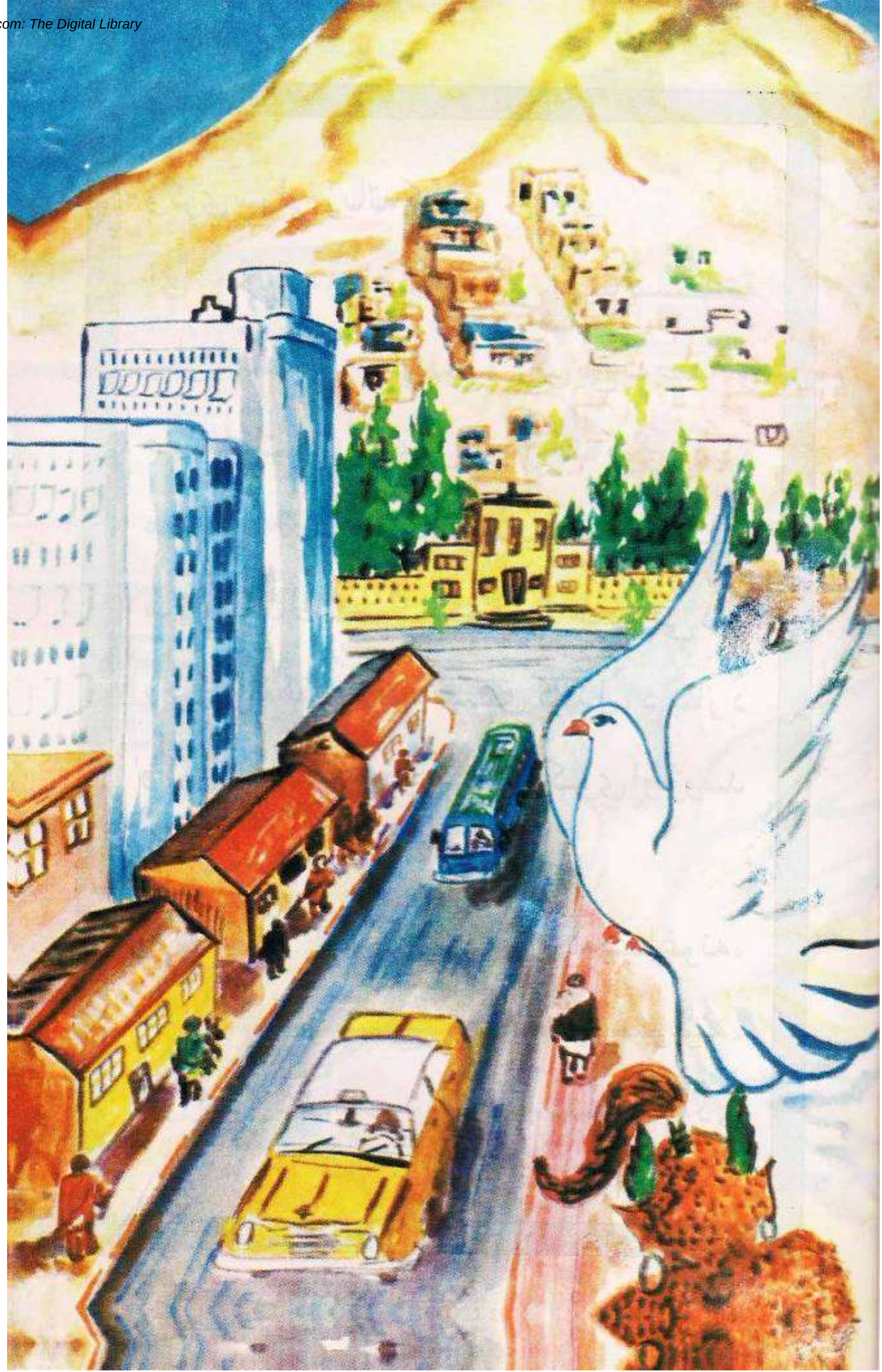

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګړي سولې زياته کړه :

اى «جګړې» زه له دې ښکلي او ښايسته ښار سره چې ټول وګړي يې په صفا او صميميت کې يو له بل سره ژوند کوي، ډېره مينه لرم. لطفاً له همدې ځايه د هغه ښکلې ماڼۍ او پاك سړکونه وګوره. ځکه چې د تا «جګړې» هغه ځاي ته نږدې کيدل، د ښار د وګړو تر منځ ويره رامنځ ته کوي او ژوند اخلال کيږي.

زه له همدې ځايه ټول شيان لکه باغونه، ماڼۍ، ښکلي سړکونه، روغتونونه، ښوونځي تاته ښيم. وروسته سولې په دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

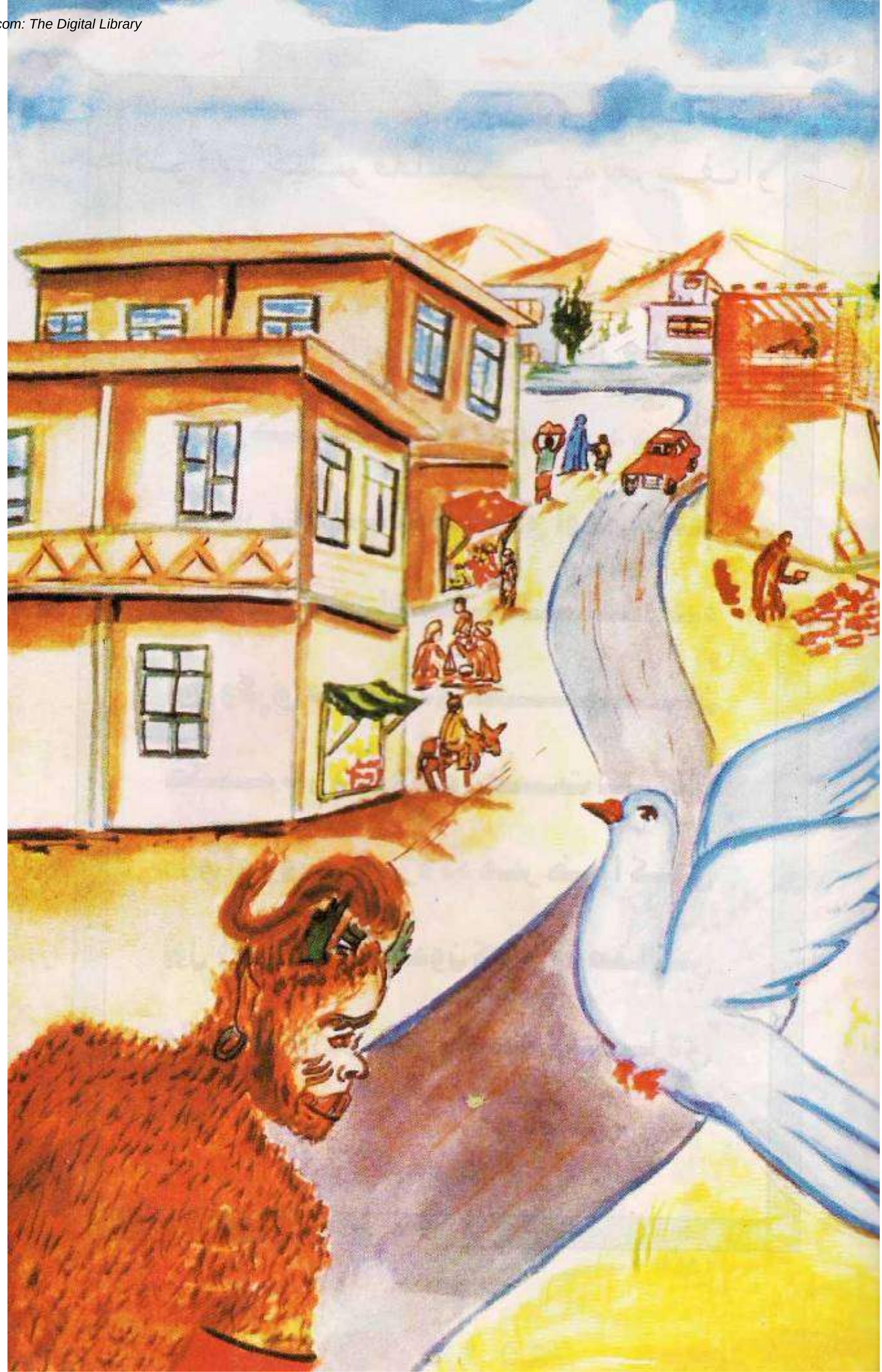

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــوګه د خپلــو فعالیتونــو په تعریــف او توصیف شروع وکړه:

دا چې تــــه ګوری دا ښکلــــی ښار صفـــــا
دلته رحـــــــــم او نعمت دي د خدا(ج)
زما کار دی آبــــــــــادي او عمران دده
عزت او آرامي د انســـــــــــــان دده
ټول وګړي ددې ښار دي نیکــــــــــان
ځکـــــه ښار د دوي دی جنــــت نــښان
رزق او روزي ډیــره ده هــر خــوا کــې
ټول وګړي یـې ژونـدون کـړي په صفا کــې
واټونه او پارکونه یې زیــــــــا دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

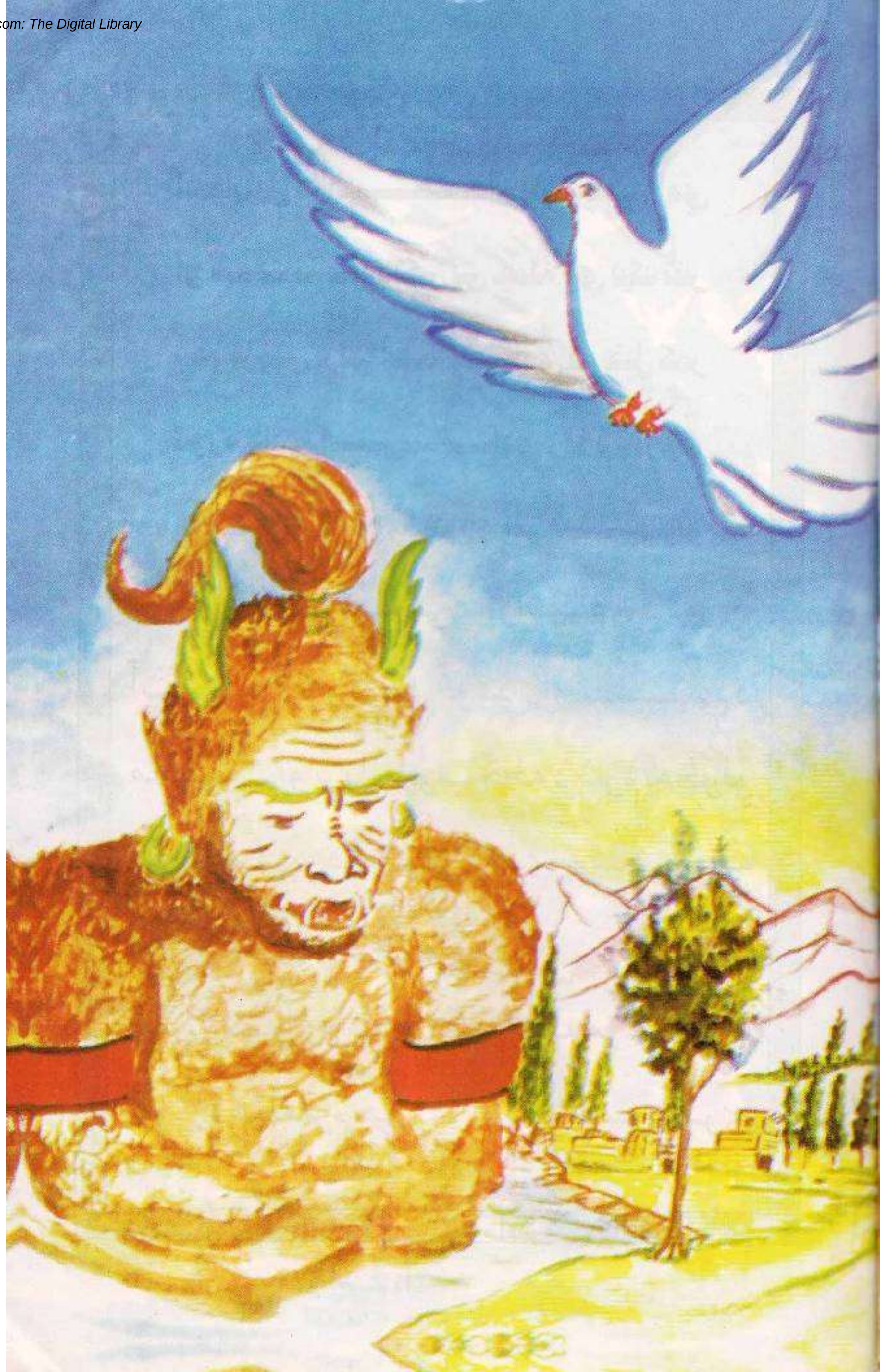

(c) ketabton.com: The Digital Library

آدمیان یې هر سهار ماښام په دعا دي

او سیدونکي یې جمله دي نیک نظر

ښخو نرو یې ترلی آبادی ته خپل کمر

ګوره دادی آبادي زما د کارونو

آینه کې یې ته ګوره نتیجه د زحمتونو

«جګړه» چې د سولې په واسطه د دومره آبادیو، د وګړو د خوښۍ او سولې د محبوبیت او بریالیتوب څخه د شرم په خولو کې ډوبه وه. د سولې له دې پوښتنې څخه حیرانه شوه چې ویل یې:

اوس رښتیا ووایه چې کوم یو له مونږه ناکام شو. زه هیله لرم چې زما او ستا ترسره شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

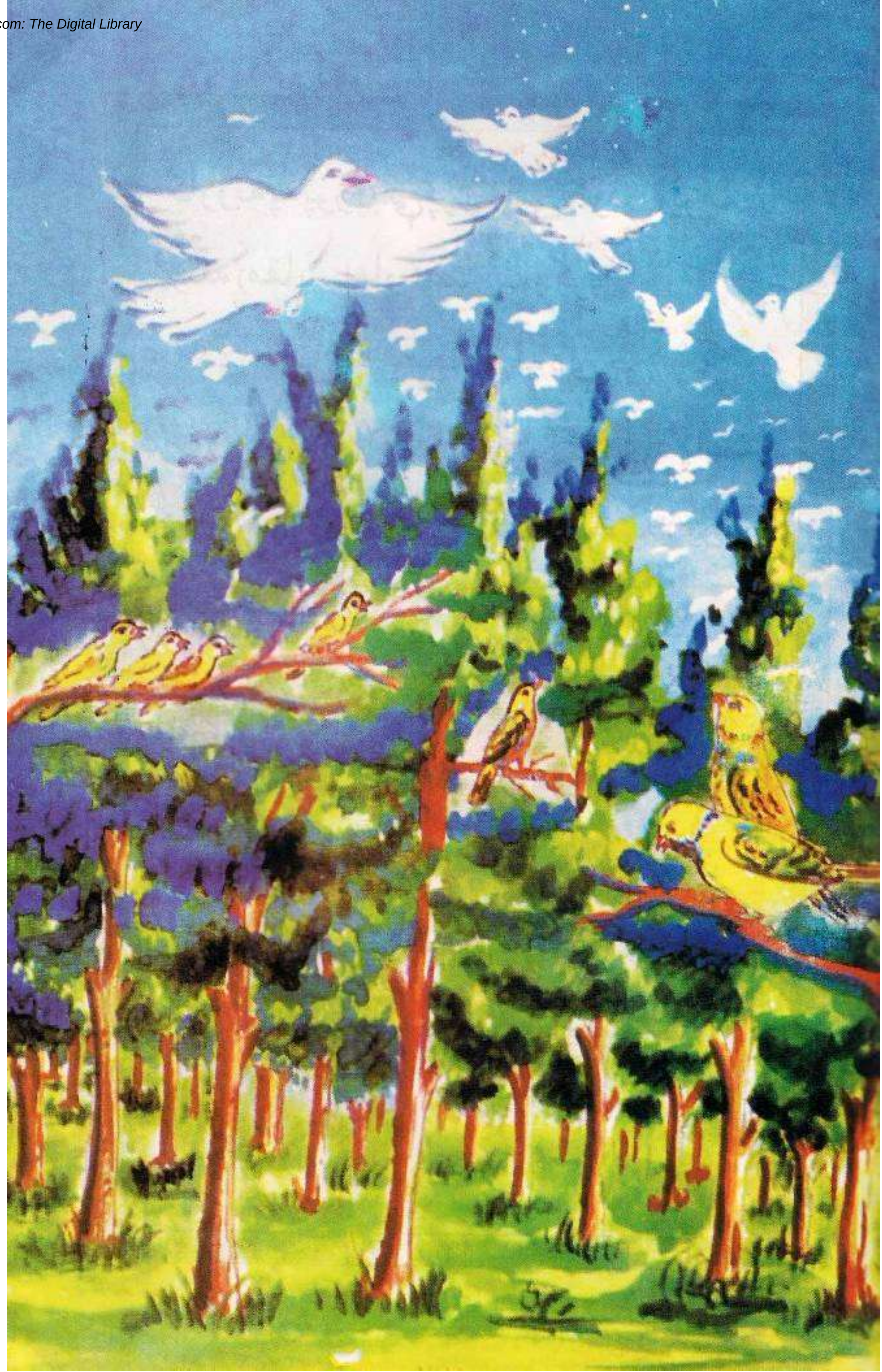

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارونه په پوره بې پرې (بې طرفي) یو په یو پرتله (مقایسه) او قضاوت وکړي.

په دې حال کې مخکې له دې چې «جګړه» څه ووایې د الوتونکو غږ چې د دوی د پاسه دونو په ښاخونو کې په لیکه ناست وو، تر غوږ وشو چې په ګډه سره یې په ډیر خوږ غږ دا ترانه زمزمه کوله:

مور واړه مرغان خوشخوان
واړه وایو په صدق او ایمان
ای جګړې ته ناکام یې په جهان
له ستا څخه دی هر یو پریشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

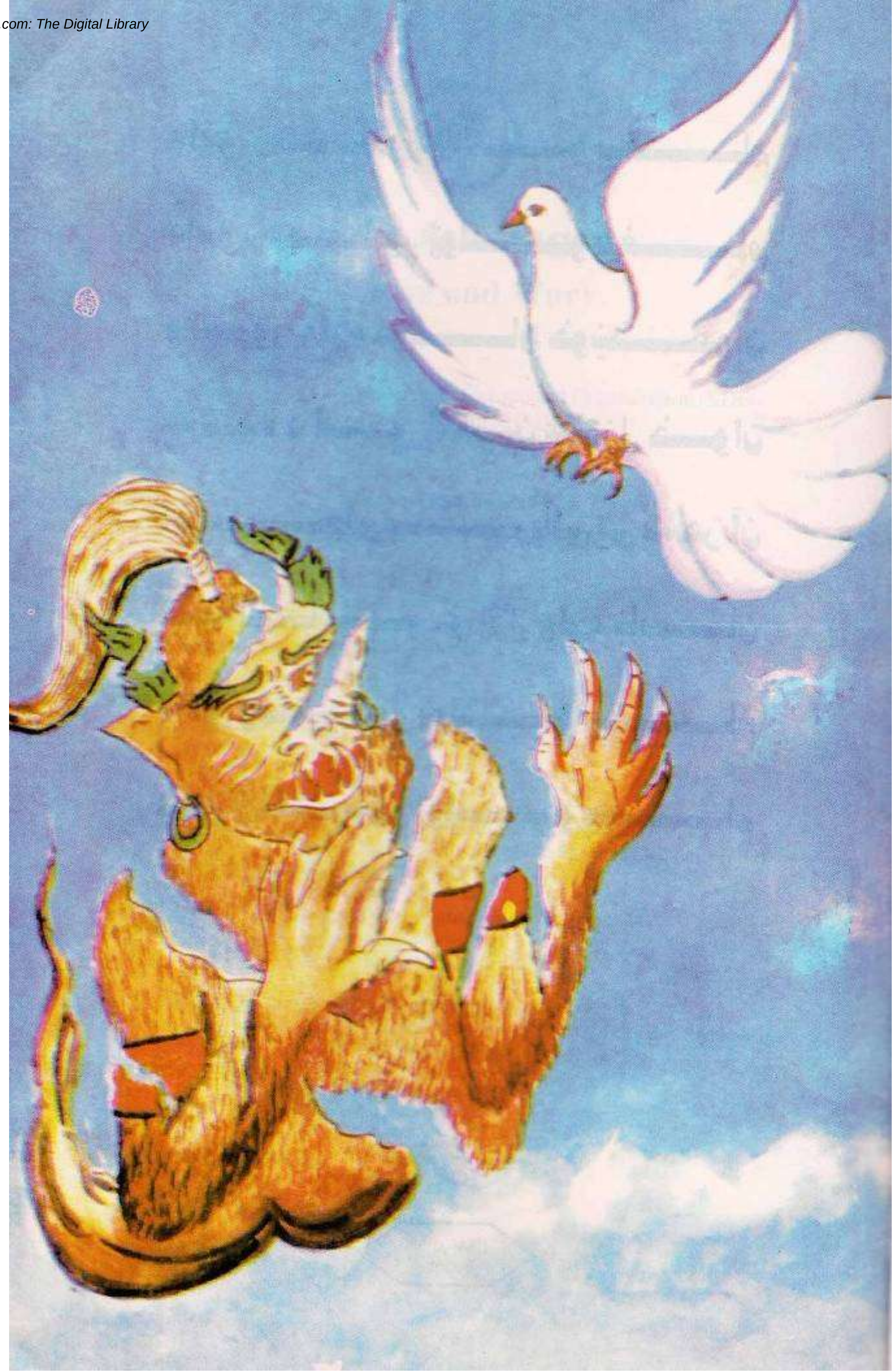

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی زمـــــــوږ ټولـــــــو پیغـــــام

دادی زمـــــــوږ ټولـــــــو پیغـــــام

مـــــــوږ واړه مرغـــــــان خوښخـــــــوان

په ثنـــــا د لـــــوي څښتـــــن غـــــزل خـــــوان

اې ســــــــولې بـــــــــريالی‌يې په هر آن

لـــــه تـــــا نـــــه دي ټول واړه ښادمـــــان

دادی زمـــــــوږ ټولـــــــو پیغـــــام

دادی زمـــــــوږ ټولـــــــو پیغـــــام

پاي

(c) ketabton.com: The Digital Library

6

Sola Aw Jagra

(Peace and War)

Published by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Editor - in - Chief	:	Raz Muhammad Dalili
Author	:	Ahmad Fareed Arfi
Pushto Translation	:	Amanullah "Ludin"
Artist :	:	Sultan Hamid Fanoos
Composed By	:	Saifullah Zamani

1st Edition : 1000 copies, Financed by (NCA), Sep 1999
2nd: Enditon : 5000 copies, Financed by US-BPRM through IRC-UGP, Dec 2000
3rd Edition : 2000 copies, Financed by TroCAIRE and AusAid, Oct 2001
4th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, February 2003
5th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, August 2003
6th Edition : 2000 copies, Financed by SDF, Nov 2003
7th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, Apr 2005

8th Edition	:	
Publishing date	:	Feb 2007
Number of copies	:	1500 copies
Financed by	:	Sanayee Development Organization (SDO)
Kabul address	:	Sanayee Development Organization (SDO) Charrahi Ansarri, street # 5th Near (Muhammad Alam Faiz Zad) high school
Kabul telephone	:	0093-(20) 2201693
Post Box	:	181 Kabul Afghanistan
Email	:	sdfkabul@ceretechs.com
Websites	;	wwwsanayee.org Www.nawidefarda.com
Peshawar Address	:	Behind Orakzai Plaza and total CNG, university Road Shaheen Town, Peshawar Pakistan
Telephone	:	0092-91-5842155 - 91582165
Fax	:	+92+-1-5845139

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library